

DJECA MORAJU DOŽIVLJAVATI VJERU

Pastirsko pismo bavarskog nadbiskupa o vjerskom odgoju djece, prvoj Pričesti i prvoj Ispovijedi

Današnja situacija i njezin zahtjev

Danas bih s vama htio porazgovarati o onom što se posebno tiče roditelja, ali se isto tako odnosi i na župsku zajednicu kao cjelinu. Radi se o jednom od najvažnijih zadataka, što su nam sada postavljeni: Kako ćemo odgojiti budući naraštaj, tj. našu djecu da postanu ljudi koji žive od vjere i preuzimaju svoju odgovornost u Crkvi i u svijetu. Jedno će biti jasno svakom ozbiljnom čovjeku: Ni jedno dijete i ni jedan mladić ne postaje kršćanin samo putem vjerske pouke ili inače putem vjerske knjige, iz koje uči. Naša djeca postaju samo tada kršćanima, ako unaprijed nađu u obitelji i u župi uvjerljivi kršćanski život, u kojemu oni mogu učestvovati i koji mogu usvojiti. To znači: Djeca moraju u obitelji i u župskoj zajednici osjećati proživljenu vjeru, uvjerljivo bogoslužje i srdačnu bratsku ljubav, da bi sami postali ljudi vjere, ljubavi i molitve. Inače vjera u njima neće uhvatiti korijene niti će se održati u životnim kušanjima.

Uvijek je to bilo tako. Danas je taj zahtjev posebno hitan. Mi ne živimo u svijetu, u kojemu biti kršćanin vjernik znači nešto što se razumije po sebi. U javnom životu, u kojem rastu djeca i mladež vjera stoji pored nevjere. Mnogi su uobičajeni oblici kršćanskog života kao oslon vjere iščezli. Na taj način živi Božji narod uvelike snosi odgovornost za vjerski život mladoga naraštaja. Vjera i ljubav moraju se doživjeti i oćutjeti u obitelji i župskoj zajednici.

Ostvarenje zahtjeva

Moramo se otvoreno i bez straha suočiti s novom situacijom.

Odgoj male djece

Prije svega moramo se na sasvim drugi način nego dosada brinuti za odgoj male djece. Znanost je dokazala, kako su za svakoga čovjeka prvi mjeseci i godine njegova života od odlučujućeg značenja. U atmosferi zakriljenosti koja izlazi iz roditelja mora se razvijati pouzdanje u život. Tu se dijete mora susresti sa skladom, koji proizilazi iz ljubavi, ako će ono uspi-

jevati i razvijati se. Tek u okolini ljubavi ono može razviti svoju vlastitu sposobnost ljubavi; tek u jednom smislenom obiteljskom skladu ono može naučiti, kako će skladno urediti vlastiti život.

Roditelji se moraju pitati također: Da li dijete kod nas osjeća da je Bog jedna velika, usrećujuća stvarnost, koja određuje životom? To se neće zbiti, ako se prijete Bogom ili ako se Bog uopće prešućuje.

Prema tome s odgojem malenog djeteta pred nas se postavlja velik i hitan zadatak, o kojemu vi među sobom u obiteljskim krugovima i roditeljskim večerima morate uvijek ponovo raspravljati sa stručnjacima i sa svojim svećenicima. Ono što se propusti u prvim godinama života, jedva da se može nadoknaditi u kasnijim godinama.

Želio bih s velikom zahvalnošću spomenuti i naše dječje vrtiće, koji roditeljima izdašno stoje na raspolaganju.

Pomoć koju pružaju roditelji kod prve Pričesti i prve Ispovijedi.

S vama kanim danas potanje porazgovarati o jednom posebnom pitanju: Pitanju o pravilnom i pravovremenom privođenju djece k svetoj Euharistiji i k sakramentu Pokore.

Mi smo navikli da se djeca na prvu ispovijed i prvu Pričest pripremaju od svećenika i u okviru vjerske pouke. To je ranije u nekoj mjeri moglo zadovoljavati. Danas mi moramo jasno i bistro kazati: Bez roditelja to ne ide! Jest, to je njihov usrećujući zadatak! Oni su dali da se njihovo dijete krsti. Oni su time učinili odluku: Dijete treba da bude kršćanin i član Božjega naroda. Prema tome roditelji moraju voditi brigu i surađivati, da ono živi kao kršćanin i da na pravilan način bude upućeno kako će učestvovati u euharistijskoj Gozbi.

Za ovu uputu pružaju se dva puta. Neki roditelji svoju djecu pripremaju čak prije nego pođu u školu. To će prije svega činiti muževi i žene, kojima leži na srcu da kod nedjeljne Mise prime i Tijelo Gospodnje. Njih će uskoro njihova djeca zapitati: Zašto polaziš naprijed? Šta tu radiš? Uskoro će djeca izraziti želju: I ja bih želio primiti Isusa kao nebesku hranu. Djecu na to pripremiti nije teško, ako učestvovanje u Euharistiji za roditelje ima svoje životno značenje. Htjeli bismo takve roditelje srdačno potaknuti: Vodite svoju djecu k stolu Gospodnjem. Uzmite ih sa sobom u zajednicu! Neka vam pri tom pomogne vaš dušobrižnik i prikladna knjiga.

Drugi daju da im djecu skupa s drugima pripremi neki svećenik ili svjetovnjak vjernik. Oni će se sa svećenikom, katehetom ili učiteljem dogovoriti, kako će među sobom podijeliti zadatak i na koji će način pomoći roditeljima. Jer ni tu ne bi smjelo ni jedno dijete ići na prvu Pričest, a da mu njegovi roditelji ne pomognu svojim primjenom i svojom uputom.

Vrijeme svečane prve Pričesti i prve Ispovijedi

Želio bih s vama progovoriti o još jednom pitanju. Ono se odnosi na vrijeme zajedničke svečane prve Pričesti i prve Ispovijedi.

Svečana prva Pričest u drugoj školskoj godini

Mi polazimo od činjenice, da je dijete koje vjeruje, moli i ljubi Isusa također zrelo da pođe k sv. Pričesti. Kako li često djeca postavljaju pitanje: Zašto mi još ne smijemo ići k sv. Pričesti? Kad mi djeci govorimo u dugoj školskoj godini: Vi ste maleni, to s istinom nije spojivo. U ovoj dobi djeca su posebno otvorena i prihvatljiva za ovu svetu tajnu. Nadalje: Ako mi djecu zovemo k nedjeljnoj Misi ili ih čak na to obavezujemo, onda ih ne smijemo isključiti od svete Gozbe. Misa i Pričest su jedan jedinstven doživljaj. Prema tome smijemo ih pripustiti na sv. Pričest. Niz biskupija imao je već dobra iskustva sa skupnom prvom Pričešću u drugoj školskoj godini. Stoga je, poslije zrelog razmišljanja predviđeno, i za našu biskupiju da se djeci bez potrebe ne prijeći da idu k stolu Gospodnjem, nego da se skupna prva Pričest od treće premjesti na drugu godinu.

Prva ispovijed u četvrtoj školskoj godini

S ovim novim uređenjem, koje se već uvježbava u mnogim zemljama i njemačkim biskupijama već dulje vremena, nameće se jedno daljnje pitanje: Kako treba održati prvu ispovijed? Treba li djecu prije njihove prve Pričesti, dakle već u drugoj školskoj godini, voditi na prvu sv. ispovijed?

Pitanje je opravdano. Naravno, da djecu treba upućivati kako će na pravi način upoznati svoje pogreške i grijeh, da Boga mole za oprostjenje te uvijek iznova započinju. Ovaj je odgoj za shvaćanje pokore u kršćanskom životu od temeljnog značenja, tako da je on prema prvom »Okvirnom planu za vjersku pouku« predviđen već za prvu školsku godinu. Jest, na mjestu je već kod malenog djeteta.

Sakrament pokore ne spada međutim nužno na pripravu za sv. Euharistiju. Jedan živi kršćanin daleko će češće ići na Pričest nego na ispovijed. Za manju djecu općenito je pretjeran zahtjev, da ispituju grijeha davno počinjene i da ih pojedinačno priznaju. Dijete je ranije zrelo za primanje sv. Pričesti nego za ispovijed. Također je bolje, ako ono najprije primi sakrament ljubavi, a tek kasnije sakrament obraćenja i pokore. Osim toga djeca još ne mogu počinuti teških grijeha, a manji se prestupci brišu na mnogo načina po milosrđu Božjem. Povrh toga kod rane ispovijedi postoji pogibao, da se s ispovijeđu povežu osjećaji tjeskobe, koji teško opterećuju povjerljivi odnos s Bogom. Možda vi to znadete iz vlastitog iskustva.

S ovog i s drugih razloga u suglasnosti s mnogim stručnjacima smatramo pravilnim djecu pripuštati na sv. ispovijed tek *poslije* prve svete Pričesti, i to u četvrtoj školskoj godini. Zacijelo, ako dijete ili njegovi roditelji već ranije zažele sakrament pokore, neka se toj želji udovolji!

Provođenje

Takva izmjena prve Pričesti i prve Ispovijedi ne može uslijediti bez dobre pripreve. To traži nutarnju izmjenju mišljenja i izvanjsko preuređenje. Potrebna joj je priprava svećenika, roditelja i učitelja.

Priprava djece ne mora nužno uslijediti u školi. Pogotovo kod velikih razreda ovaj oblik može biti štetan, jer se pojedinom djetetu ne može pokloniti dovoljno pažnje. Bolje je formirati malene skupine, koje će preuzeti učitelji, katehete i za to prikladni svjetovnjaci. U nekim slučajevima majka će biti najprikladnija da svoju djecu pripravi skupa s drugima. Prikladan pomoćni materijal za ove zadatke bit će stavljen na raspolaganje.

Ako djeca zajedno sa cijelim razredom polaze na svečanu prvu Pričest, svim učesnicima mora biti jasno, da svečanost mora prije svega služiti djetetu i njegovu susretu s Gospodinom u Sakramentu. Svaka je pretjerana raskoš za djetetu pogibeljna, jer se ono što je bitno potisne na rub. Na to neka misle posebno rodbina i znanci ove malene djece.

U ispunjavanju ove dužnosti svi mi moramo dobro skupa raditi, moramo tražiti putove, činiti i izmijenjivati iskustva i ne klonuti ni pred kakvim poteškoćama. Tada ćemo s Božjom pomoću učiniti ono, što od nas traži vrijeme i budućnost.